

Wstęp

Do rąk Czytelników kierujemy monografię „Systemowe aspekty organizacji szkolnictwa w Polsce”. Jest to kolejna książka, jaka powstała w ramach cyklicznych spotkań tatrzańskich „Edukacja jutra”, zawierająca zbiór tekstów zakwalifikowanych do druku. Spotkań niemających odpowiednika w polskiej rzeczywistości naukowej, spotkań nie tylko pożytecznych, wartościowych, inspirujących, ale także integrujących różne specjalności pedagogiczne. Spotkania te od wielu lat są platformą kontaktów pedagogów z wielu ośrodków akademickich w Polsce, okazją wymiany doświadczeń, myśli i poglądów pedagogów, nauczycieli pracujących w różnych placówkach i na różnych poziomach edukacji, teoretyków i praktyków.

Z perspektywy minionych lat można stwierdzić, że pomysł prof. Kazimierza Denka, jakim była organizacja seminariów tatrzańskich, których ideą przewodnią byłaby edukacja jutra był niezwykle trafną i wartościową inicjatywą naukową. Inicjatywa ta spotkała się z szerokim poparciem i akceptacją wśród pedagogów, o czym świadczy liczna od lat rzesza uczestników. Jak ważną rolę odegrały te seminaria, świadczą liczne wypowiedzi uczestników, wyrażane nie tylko z okazji Jubileuszowego XX spotkania¹, ale także przy wielu innych okazjach. Najważniejszą i niezaprzeczną jednak wartością jest olbrzymi dorobek publikacyjny, będący pokłosiem tych wszystkich spotkań (w ostatnich latach wydawanych także w języku angielskim).

Tu nikt nikogo nigdy nie pytał o sympatie i poglądy polityczne, nie pytał o stopnie naukowe, pełnione stanowiska, nie ograniczono tematów wystąpień. Oczekiwano natomiast podejmowania tematów oryginalnych, aktualnych, a także istotnych dla pedagogiki i praktyki edukacyjnej, które mieściły się w formule „edukacji jutra”. Ta otwarta formuła uczestnictwa stwarzała zawsze klimat do nieskrępowanej dyskusji nad szeroko zakrojonymi przemianami dokonującymi się w polskiej edukacji (od przedszkola do szkoły wyższej), jej sukcesami i niedomaganiem, dla wszystkich, którym losy polskiej oświaty i nauki nie były i nie są obojętne. Prace powstałe w związku z kolejnymi seminariami były reakcją na zmiany zachodzące w polskim szkolnictwie i polskiej nauce, powiązane z prowadzonymi badaniami. Seminaria spełniały rolę monitoringu w polskiej pedagogice. Dla badacza dziejów polskiej edukacji na przełomie XX i XXI wieku są kapitalnym źródłem badawczym, w którym jak w lustrze można odnaleźć informacje i refleksje nad zachodzącymi zmianami okresu transformacji. Cechuje je wysoki racjonalizm i krytycyzm, świadomość

¹ Zob. m.in.: teksty A. Karpińskiej i L. Pawelskiego zawarte w tej monografii.

potrzeby wdrażania innowacji oraz uwzględniania uwarunkowań funkcjonowania systemu i możliwości jego reformowania. Kultura pedagogiczna, szacunek dla autorów ze strony starszych bardziej doświadczonych Kolegów sprawiał, że seminaria były miejscem inspiracji do dalszej pracy badawczej, do podejmowania przez wielu coraz ambitniejszych zadań i ubiegania się o stopnie naukowe.

Może jeszcze nie w pełni uświadamiamy sobie, jak wiele wniosły te spotkania, wpisane w krajobraz Tatr, dla rozwoju polskiej pedagogiki. Spotkaniom tym towarzyszyły zawsze: fascynacja pięknem polskich gór, klimat radości, zwykłej ludzkiej życzliwości oraz przyjaźni. W tym wyraża się ich ludzki wymiar i w nim tkwi tajemnica chęci uczestniczenia w tych seminariach.

Być może po latach wszyscy uświadomimy sobie, że uczestniczyliśmy w czymś wielkim i ważnym dla nas samych i dla polskiej edukacji. Niech ta konstatacja będzie satysfakcją dla wszystkich organizatorów-realizatorów. Bez próżnej dumy, ale też przesadnej skromności zasłużyli na słowa podziękowania za swój wielki trud, pokonywanie wielu trudności, zaangażowanie w tworzenie atmosfery przyjaźni oraz warunków do dialogu i pogłębionych refleksji nad tym, co nas łączy.

Dwudziestolecie spotkań jest okazją do wyrażenia słów uznania dla inicjatorów tego przedsięwzięcia i całego grona organizatorów. Droga Czytelniczko, Drogi Czytelniku wybaczone tę szczyptę patosu, ale jeśli nie teraz, to kiedy? Napisanie kilku słów wstępu do tej książki, zawierającej wiele interesujących treści (o czym możesz przekonać się po jej lekturze), dało pretekst do pochwały ważnego działania, czego nie mogłem sobie odmówić, zwłaszcza, że było mi dane uczestniczyć w części tych spotkań.

Zenon Jasiński